

RAPPORT 1044

Nota Boutersem, Kerkomsesteenweg Aanleg van gescheiden rioolstelsel

Deel 2: Programma van Maatregelen

Sebastiaan Augustin & Petra Driesen
juli 2021

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Initieel werd door *VUhbs Archeologie bv* een archeologienota (ID 12129)¹⁴ opgesteld bestaande uit een bureauonderzoek. Op basis van het bureauonderzoek was het niet mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed, de waarde daarvan (kennispotentieel) en de omgang hiermee.

Daarom was bijkomend vooronderzoek noodzakelijk. Dit diende in eerste instantie te bestaan uit een landschappelijk bodemonderzoek om de gaafheid van het onderliggende oorspronkelijk bodemprofiel na te gaan. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek, diende al dan niet een vooronderzoek naar prehistorische artefactensites uitgevoerd te worden. Tot slot diende tevens een proefsleuvenonderzoek naar (proto-)historische sites uitgevoerd te worden.

Het uitgestelde vooronderzoek dat in het kader van deze nota werd uitgevoerd, betrof een landschappelijk bodemonderzoek (2020D183), een verkennend archeologisch booronderzoek (2020G67), een waarderend archeologisch booronderzoek (2020I352) en een proefsleuvenonderzoek (2021G13).

De resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek en een vervolgonderzoek naar prehistorische artefactensites werden beschreven in tussentijdse rapporten. De tot ons ter beschikking gestelde documenten zijn terug te vinden in de bijlagen.¹⁵

Uit het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat er een intacte tot matig intact bodemprofiel aanwezig was. Hierdoor was er een kans op het aantreffen van een intact bewaarde prehistorische artefactensite op het onderzoeksgebied. Er werd een verkennend archeologisch booronderzoek geadviseerd.

Tijdens het verkennend archeologisch booronderzoek werd er een mogelijks interessant gebied afgebakend voor een steentijd artefactensite ter hoogte van deelzone 2. Het waarderend booronderzoek leverde geen steentijdartefactensite op.

Na het beëindigen van de onderzoeken naar prehistorie werd het proefsleuvenonderzoek opgestart. Deze werd grotendeels uitgevoerd conform het programma van maatregelen uit de archeologienota. Op basis hiervan kon een gemotiveerd advies gegeven worden aangaande het al dan niet uitvoeren van verder archeologisch onderzoek.

¹⁴ Beukelaar – Van Gulik e.a. 2019; <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/12129>.

¹⁵ Landschappelijk bodemonderzoek: Hebinck 2020a (bijlage 6);

Verkennd archeologisch booronderzoek bodemonderzoek: Hebinck 2020b (bijlage 7);

Waarderend archeologisch booronderzoek bodemonderzoek: Broeckmans 2020 (bijlage 8).

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

Het landschappelijk bodemonderzoek stelde, vanwege de goed bewaarde bodemopbouw, dat er een vervolgonderzoek diende te gebeuren voor prehistorische artefactensites. Er werd een verkennend archeologisch booronderzoek geadviseerd.

Tijdens het verkennend archeologisch booronderzoek werd er een mogelijks interessant gebied afgebakend voor een steentijd artefactensite ter hoogte van deelzone 2. Het waarderend booronderzoek leverde geen steentijdartefactensite op.

Gedurende het proefsleuvenonderzoek werden geen sporen en geen vondsten aangetroffen, wat wijst op de afwezigheid van een (waardevolle) archeologische site.

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

De initiatiefnemer plant op een 14.769 m² groot terrein de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en wegenwerken. De bodemingrepen die hiermee gepaard gaan zijn van dien aard dat de aanwezige archeologische sporen geheel of gedeeltelijk vergraven zullen worden.

Het uitgevoerde onderzoek toonde aan dat er geen (waardevolle) archeologische vindplaatsen zijn aangetroffen in het onderzoeksgebied. De geplande ruimtelijke ontwikkeling heeft dan ook geen impact op het bodemarchief.

1.4 Bepaling van maatregelen

De waarde en het kennispotentieel van de vindplaats is minimaal. De kosten van een opgraving wegen dan ook niet op tegen de geringe kennisvermeerdering die zulk onderzoek zal opleveren. Bijkomend archeologisch onderzoek wordt daardoor niet nodig geacht. Er moeten daarom **geen maatregelen** getroffen worden en er werd bijgevolg geen Programma van Maatregelen opgemaakt.

Dat er geen verder archeologisch onderzoek nodig is, neemt niet weg dat de aannemer/uitvoerder van de werken gehouden blijft aan de meldingsplicht van archeologische vondsten moesten deze toch worden aangetroffen. De context zit vervat in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

BIBLIOGRAFIE

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

BEUKELAAR – VAN GULIK T. & GROENHUIJZEN M. (2019) *Boutersem – VBR Kerkomsesteenweg (21.369) Archeologienota / Bureauonderzoek*. ZAN 718. Amsterdam.

BROECKMANS D. & PAUMEN D. (2020) Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van de *Kerkomsesteenweg te Boutersem (Provincie Vlaams-Brabant) 21.369. Tussentijds rapport, ABO Archeologische Rapporten 1349*, Hasselt.

DEBRABANDERE F. et al. (2010). *De Vlaamse gemeentenamen*. Verklarend woordenboek, Brussel.

DEEBEN J. & RENSINK E. (2005), Het Laat-Paleolithicum in Zuid-Nederland, In: Deeben et al. (eds.), *De Steentijd van Nederland, Archeologie 11/12*, 171-199.

DRIESEN P., VAN DE STAAY I. & STEGEMANS J. (2012) *Het archeologisch onderzoek in het kader van de DN1000 aardgasvervoersleiding VTN2. Lot 1 en 2: Deeltraject Opwijk-Voeren, Sint-Truiden*.

HEBINCK K. (2020a) *Boutersem, Landschappelijk bodemonderzoek Kerkomsesteenweg (21.369)*. ZAN 819. Amsterdam.

HEBINCK K. (2020b) *Boutersem, Verkennend archeologisch booronderzoek Kerkomsesteenweg (21.369)*. ZAN 841. Amsterdam.

KEMPENEERS P. et al. (2016) *De Vlaamse waternamen*. Verklarend en geïllustreerd woordenboek. Deel I. De provincies Antwerpen, Limburg, Vlaams-Brabant en het Brussels hoofdstedelijk Gewest, Leuven (Werken van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie. Vlaamse afdeling 29).

GOOSSENS E. (2007) *Kaartblad 32 Leuven*. Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, Brussel.

GULLENTOPS F. et. al. (2001) Quaternary lithostratigraphic units (Belgium); in *Geologica Belgica* 4, 1-2, 153-164.

IN 'T VEN I. et. al. (2005) Romeinse gebouwsporen aan de Boskouterstraat in Kerkom (Boutersem, prov. Vlaams-Brabant), in I. in 't Ven/W. De Clerq (eds), *Een lijn door het landschap. Archeologie en het VTN-project 1997-1998 Deel II*, Brussel (Archeologie in Vlaanderen Monografie 5), 283-300.

LAGA P. et. al. (2001) Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium): in *Geologica Belgica* 4, 1-2, 135-152.

SCHEYS G. (1957) Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij de kaartbladen Glabbeek-Zuurbemde 90E, Gent.

VAN RANST E. EN SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

VERHOEVEN M., ELLENKAMP G.R. & KEIJERS D.M.G. (2010) Een archeologische verwachtings –en beleidsadvieskaart voor de gemeente Echt-Susteren. Deelrapport II: Landschap en archeologie, *RAAP-rapport 1951*, 87 en 101.

Websites:

cartoweb.be

dov.vlaanderen.be

klip.vlaanderen.be

<http://cai.onroenderfgoed.be>
<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024695¶m=inhoud&ref=search>
<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023317¶m=inhoud&ref=search>
<https://geo.onroenderfgoed.be/>
<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten>
<https://inventaris.onroenderfgoed.be/thesaurus>
https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf
https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/projects/downloads/Begrippenlijst_feb2013.pdf
https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf
www.cartesius.be
www.geopunt.be
www.ngi.be
www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/downloads/140915_LV_RWO_Brochure_regelgeving.pdf

